

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ З МАТЕМАТИКИ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНЯ с.Хорохорин

Об'єктами перевірки й оцінювання **навчальних досягнень учнів з математики є складники предметної компетентності – знання, уміння та навички, здатність їх застосовувати у навчальних і життєвих ситуаціях.**

Оцінювання якості математичної підготовки учнів з математики здійснюється в двох аспектах: рівень оволодіння теоретичними знаннями та якість практичних умінь і навичок, здатність застосовувати (компетентнісний підхід) вивчений матеріал під час розв'язування задач і вправ. Оцінювання здійснюється в системі поточного, тематичного, семестрового, річного контролю знань та під час державної атестації.

До навчальних досягнень учнів з математики, які підлягають оцінюванню, належать:

- теоретичні знання, що стосуються математичних понять, тверджень, теорем, властивостей, ознак, методів та ідей математики;
- знання, що стосуються способів діяльності, які можна подати у вигляді системи дій (правила, алгоритми);
- здатність безпосередньо здійснювати уже відомі способи діяльності відповідно до засвоєних правил, алгоритмів (наприклад, виконувати певне тотожне перетворення виразу, розв'язувати рівняння певного виду, виконувати геометричні побудови, досліджувати функцію на монотонність, розв'язувати текстові задачі розглянутих типів тощо);
- здатність застосовувати набуті знання і вміння для розв'язання навчальних і практичних задач, коли шлях, спосіб такого розв'язання потрібно попередньо визначити (знайти) самому.

Контроль навчальних досягнень учнів здійснюється шляхом поточної і підсумкової перевірки знань, умінь і навичок учнів.

Поточне оцінювання учнів з математики проводиться безпосередньо під час навчальних занять або за результатами виконання домашніх завдань, усних відповідей, письмових робіт тощо.

Поточна перевірка проводиться в усній і письмовій формі систематично в межах кожної теми, визначеної навчальною програмою. Цей вид контролю передбачається учителем під час підготовки до кожного уроку і знаходить своє відображення у поурочних планах (конспектах) уроків. Поточна перевірка може здійснюватись у формі самостійної роботи – короткотривалої (10–15 хвилин) письмової роботи, математичного диктанту, який охоплює певну частину теоретичного матеріалу.

Поточний контроль не обов'язково проводиться фронтально; його результати не завжди відображаються у балах, у 5-11 класах на уроках допускається формувальне оцінювання..

Підсумкова перевірка здійснювати в письмовій формі. Вона охоплює зміст теми або логічно завершеної її частини. Проводиться у вигляді контрольної роботи, роботи тестового характеру або комбінованої.

Тематична виводиться як середнє арифметичне усіх поточних оцінок і підсумкової оцінки.

Оцінка за семестр виводиться як середнє арифметичне усіх тематичних, які були проведені у семестрі. Обов'язково з 7-го класу враховується динаміка навчального руху учнів: якщо перша тематична була вища, а друга нижча, то учитель має право виставити за

семестр оцінку за другу тематичну (приклад: перша тематична – 9 балів, друга тематична – 8 балів, оцінка за семестр – 8 балів).

Оцінка за рік виводиться як середнє арифметичне семестрових оцінок. При виставленні річної оцінки необхідно враховувати динаміку навчального руху учнів: якщо I семестр оцінка була вища, а II семестр – нижча, то учитель має право виставити за рік оцінку за II семестр (приклад: I семестр – 9 балів, II семестр – 8 балів, річна – 8 балів).

Форми роботи, за яких здійснюється оцінювання знань учнів з математики є:

- усна відповідь;
- домашня робота;
- самостійна робота;
- контрольна робота;
- тестові завдання.

1. Оцінювання усної відповіді учня.

Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів в усній формі є: якість знань та умінь – правильність, повнота, глибина, дієвість, гнучкість, конкретність і узагальненість, системність, усвідомленість, міцність; культура математичного мовлення – послідовність викладу матеріалу, правильне вживання термінів, повнота у формулюванні висновків.

Усні відповіді учнів оцінюються за такими показниками (відповідно до наказу Міністерства освіти і науки від 21.08. 2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»):

Початковий	1	Учень (учениця) розпізнає один із кількох запропонованих математичних об'єктів (символів, виразів, геометричних фігур тощо), виділивши його серед інших; читає і записує числа, переписує даний математичний вираз, формулу; зображує найпростіші геометричні фігури (малює ескіз)
	2	Учень (учениця) виконує однокрокові дії з числами, найпростішими математичними виразами; впізнає окремі математичні об'єкти і пояснює свій вибір
	3	Учень (учениця) порівнює дані або словесно описані математичні об'єкти за їх суттєвими властивостями; за допомогою вчителя виконує елементарні завдання
Середній	4	Учень (учениця) відтворює означення математичних понять і формулювання тверджень; називає елементи математичних об'єктів; формулює деякі властивості математичних об'єктів; виконує за зразком завдання обов'язкового рівня
	5	Учень (учениця) ілюструє означення математичних понять, формулювань теорем і правил виконання математичних дій прикладами із пояснень вчителя або підручника; розв'язує завдання обов'язкового рівня за відомими алгоритмами з частковим поясненням
	6	Учень (учениця) ілюструє означення математичних понять, формулювань теорем і правил виконання математичних дій власними прикладами; самостійно розв'язує завдання обов'язкового рівня з достатнім поясненням; записує математичний вираз, формулу за словесним формулюванням і навпаки
Достатній	7	Учень (учениця) застосовує означення математичних понять та їх властивостей для розв'язання завдань у знайомих ситуаціях; знає залежності між елементами математичних об'єктів; самостійно

		виправляє вказані йому(їй) помилки; розв'язує завдання, передбачені програмою, без достатніх пояснень
	8	Учень (учениця) володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням; частково аргументує математичні міркування й розв'язування завдань
	9	Учень (учениця): вільно володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; самостійно виконує завдання в знайомих ситуаціях з достатнім поясненням; виправляє допущені помилки; повністю аргументує обґрунтування математичних тверджень; розв'язує завдання з достатнім поясненням
Високий	10	Знання, вміння й навички учня (учениці) повністю відповідають вимогам програми, зокрема: учень (учениця) усвідомлює нові для нього (неї) математичні факти, ідеї, вміє доводити передбачені програмою математичні твердження з достатнім обґрунтуванням; під керівництвом учителя знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх; розв'язує завдання з повним поясненням і обґрунтуванням
	11	Учень (учениця) вільно і правильно висловлює відповідні математичні міркування, переконливо аргументує їх; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; використовує набуті знання і вміння в незнайомих для нього (неї) ситуаціях; знає, передбачені програмою, основні методи розв'язання завдання і вміє їх застосовувати з необхідним обґрунтуванням
	12	Учень (учениця) виявляє варіативність мислення і раціональність у виборі способу розв'язання математичної проблеми; вміє узагальнювати й систематизувати набуті знання; здатний(а) до розв'язування нестандартних задач і вправ

2. Оцінювання домашніх робіт (ведення зошита).

Оцінювання домашніх письмових робіт відбувається згідно Положення про вимоги щодо ведення та перевірки зошитів з математики в загальноосвітніх навчальних закладах.

Ведення зошитів з математики учнями навчальних закладів з 5-го по 11-й клас є обов'язковим. У зошитах виконуються письмові класні, домашні роботи. Основними видами класних і домашніх письмових робіт учнів є вправи та задачі з математики і складання аналітичних та узагальнюючих таблиць, схем.

Для виконання класних і домашніх робіт учні повинні мати таку кількість зошитів:

- з математики 5 - 6 класи - два зошити;
- з алгебри 7-9 класи - два зошити;
- з алгебри та початків аналізу 10-11 класи - один зошит;
- з геометрії 7-11 класи - один зошит.

Усі записи в зошитах учні виконують охайно, розбірливим почерком, синім чорнилом, зберігають поля з зовнішньої сторони, вказують дату виконання роботи: число і місяць прописом, вказують, де виконується робота (класна чи домашня). Позначати номер вправи, задачі. Між останнім рядком даної письмової роботи та наступною роботою пропускати 4 клітини. Креслення виконуються олівцем (у випадку необхідності - із застосуванням лінійки та циркуля), а умовні позначення до них підписуються ручкою. Неправильні написи: літера, число чи знак закреслювати похилою лінією, частину слова, слово, вираз – тонкою горизонтальною лінією; угорі над виправленням надписується необхідна літера, слово, вираз; не виділяти невірні записи дужками. При виправленні не використовувати коректор.

Зошити учнів, в яких виконуються класні та домашні роботи, перевіряються: в 5 та 6 класах - один раз на тиждень у кожного учня (кількість перевірених робіт - не менше однієї на вибір вчителя), в 7-9 класах - один раз на два тижні у кожного учня (кількість перевірених робіт - не менше двох на вибір вчителя); в 10-11 класах - один раз на місяць у кожного учня (кількість перевірених робіт - не менше двох на вибір вчителя).

Вчителі не обмежуються лише власною перевіркою виконання учнівських робіт, а можуть практикувати самоперевірку, взаємоперевірку, формуючи тим самим в учнів потребу здійснювати самоконтроль.

Вчитель також може перевіряти і оцінювати частину письмової роботи (задачу, вправу, побудову графіка тощо).

Оцінка за ведення зошитів з математики виставляється до класного журналу наприкінці вивчення кожної теми, але не менше, ніж один раз на місяць. До уваги береться наявність і правильність виконання класних і домашніх робіт, оцінки за поточну перевірку зошитів, охайність ведення зошитів. До тематичної оцінка за зошит не враховується.

Домашні (письмові) роботи оцінюються за такими показниками (відповідно до наказу Міністерства освіти і науки від 21.08. 2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти») (грубими вважаються помилки, які відносяться до теми, яка вивчається на уроці):

Рівень навчальних досягнень учня/учениці	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня/учениці
Початковий	1	Робота виконувалась, але допущено 9 і більше грубих помилок
	2	Правильно виконано менше 1/3 роботи або в роботі допущено 8 грубих помилок
	3	Правильно виконано 1/3 роботи або в роботі допущено 7 грубих помилок
Середній	4	Правильно виконано 2/5 роботи або в роботі допущено 6 грубих помилок
	5	Правильно виконано половину роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 5 грубих помилок
	6	Правильно виконано 3/5 роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 4 грубі помилки
Достатній	7	Правильно виконано 2/3 роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 3 грубі помилки
	8	Правильно виконано 3/4 роботи або виконано роботу в повному обсязі й допущено 2 грубі помилки
	9	Робота виконана в повному обсязі, але допущено 1 грубу й 1 негрубу помилку
Високий	10	Робота виконана в повному обсязі, але допущено 1 негрубу помилку

	11	Робота виконана правильно в повному обсязі окрім завдання підвищеної складності або творчого
	12	Робота виконана правильно в повному обсязі, в тому числі завдання підвищеної складності або творчого

3. Виконання письмових робіт

Критеріями оцінювання письмових робіт є правильність і обсяг виконаної роботи.

Формуючи завдання для письмових контрольних робіт учитель повинен орієнтуватися на завдання різних рівнів складності.

Доцільно пещу частину письмових (самостійних, контрольних) робіт скласти із завдань початкового і середнього рівнів, другу частину скласти із завдань достатнього рівня, третю – високого рівня навченості. Система оцінювання розміщено у таблиці:

Перша частина	Початковий рівень	6 балів
	Середній рівень	
Друга частина	Достатній рівень	3 бали
Третя частина	Високий рівень	3 бали

– самостійна робота:

Кількість, характер самостійних робіт та час, відведений на їх проведення, визначається вчителем.

Самостійні роботи з математики учні можуть виконувати в робочих зошитах, в зошитах з друкованою основою, або на окремих аркушах.

– контрольна робота:

Всі види контрольних робіт з математики перевіряються у всіх учнів. Перевірка контрольних робіт учителем здійснюється в термін до наступного уроку. У роботах, що перевіряються, вчитель позначає і виправляє допущені помилки, керуючись наступним:

- при перевірці зошитів і контрольних робіт з математики тільки підкреслює і виправляє допущену помилку;
- підкреслення і виправлення помилок здійснюється вчителем лише червоними чорнилами.

Поточні контрольні роботи мають на меті перевірку засвоєння вивченого програмового матеріалу. Зміст та кількість робіт визначається вчителем з урахуванням складності матеріалу, кількості годин на його вивчення, а також здібностей учнів класу.

Для проведення поточних контрольних робіт учитель може використовувати цілий урок або його частину.

Підсумкові контрольні роботи проводяться після вивчення найбільш значущих тем у відповідності до календарно-тематичного планування вчителя та згідно з Програмою. Підсумкові контрольні роботи проводяться в кінці семестру, року.

Для контрольних робіт з математики передбачаються окремі зошити, які зберігаються в навчальному закладі протягом навчального року. В них виконуються контрольні та корекційні роботи:

- в 5-6 класах - 1 зошит для контрольних робіт з математики;
- в 7-11 класах - 2 зошити, з них один для контрольних робіт з алгебри (алгебри та початків аналізу) і один для контрольних робіт з геометрії.

В разі використання зошитів з друкованою основою для перевірки навчальних досягнень учнів, вчитель повинен зберігати використані варіанти протягом навчального року.

– тестові завдання.

Оцінювання контрольної роботи тестового характеру здійснюється таким чином: якщо завданням перевіряється одна математична операція, то за кожну правильну відповідь виставляється 0,5 бала, за неправильну відповідь або невиконане завдання – 0; якщо перевіряється дві та більше математичні операції, за кожну виконану правильно виставляється по 1 балу. Водночас, якщо в складеній сюжетній задачі правильно виконано деякі дії, але правильного розв'язку задачі не одержано, то ставиться 1 бал.

Загальна сума балів, переведених в оцінку повинна становити 12 балів.

Результати контрольних, самостійних робіт обов'язково заносяться до класного журналу.

За класні і домашні письмові роботи в журнал виставляються бали на вибір учителя.

Після перевірки письмових робіт (контрольних робіт з різнорівневими завданнями, контрольних робіт у тестовій формі, комбінованих контрольних робіт) в контрольних зошитах проводиться корекційна робота.